No. 274. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 17 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De kamer der belgische vertegenwoordigers heeft gisteren het ontwerp van adres, in antwoord op de openings-aanspraak van *Leopold*, met eenparigheid aangenomen, nadat in de laatste te bediscussieren artikels nog eenige veranderingen gebragt waren. Op voorstel van den heer *Gendebien*, onder anderen, werd bij de zinsnede over de algemeene communicatien, nog eene phrase gevoegd, dat het bestuur van de binnenlandsche zaken de voltooijing van den ijzeren weg bespoedigen mogt, en voorts op voorstel van den burgemeester van Antwerpen, *Legrelle*, een nieuw artikel in het adres opgenomen, in 't belang der ongelukkige polder-bewoners van de provincien Antwerpen en Vlaanderen, welk artikel daarna bij uitbreiding van toepassing werd gemaakt op al de slagtoffers van de omwenteling. Heden zou het adres vorst *Leopold* worden aangeboden.

— Bij een besluit van vorst *Leopold* van den 12den is de aanleg goedgekeurd van een' nieuwen weg tusschen Roermond en Venloo.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (15 NOVEMBER) waren de fondsen genoteerd: Belg. 100; O. Metall. $102\frac{3}{4}$; Sp. Ardoin $19\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$; Differed. $8\frac{3}{4}$; Nap. renten 91; B. Tavelière 56; Sicil. 91; Rom. L. $99\frac{3}{4}$; M. te Antw. $95\frac{5}{8}$; Braz. $81\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{1}{4}$ pCt. verlies k. z.

In de Parijsche dagbladen van eergisteren (13) ons heden avond geworden, vinden wij uit den *Moniteur* het volgend artikel overgenomen:

„ Naar aanleiding van 's Konings bevelen is *Napoleon Lodewijk Bonaparte* uit het huis van arrest te Straatsburg, waar hij opgesloten was, gehaald om op een oorlogsschip naar de Vereenigde Staten te worden overgevoerd.”

Het *Journal des Débats* houdt hetzelfde berigt met eenige nadere bijzonderheden, zoo als wij die reeds in onze vroegere berigten hebben medegedeeld.

De Parijsche bladen behelzen overigens geen nadere tijdingen dan de door ons reeds medegedeelde. Dezelve weiden meest alle uit over de Zwitsersche aangelegenheden, en zoowel de ministeriele als de meer onafhankelijke bladen verheugen zich, dat die geschillen thans tot een goed einde zijn gebragt.

De jongst ontvangen berigten uit Madrid gaan tot den 6den, en houden hoofdzakelijk, dat de cortes het voorstel van den heer *Valero*, 't welk strekte om de, op bevel van het bestuur, gemobiliseerde miliciens van de recrutering vrij te stellen, verworpen hadden. De in de vorige zitting der cortes benoemde commissie, die met het ontwerp voor de herziening der constitutie is belast, heeft den heer *Arguelles* tot haren president verkozen. Voorts houden deze berigten, dat eene nieuwe afdeeling Portugeesche troepen binnen kort bij Badajoz de grenzen zoude overtrekken.

In de bijzondere briefwisselingen uit de spaansche hoofdstad, zoo van den 5den als van den 6den, wordt van geruchten gesproken die in de staatkundige kringen werden rondgedragen, volgens welke de heer *Calatrava*, bij een lang onderhoud met den franschen gezant *Latour Maubourg*, op de interventie, als eenig redmiddel, had aangedrongen. Het tegenwoordig bewind zou hebben aangeboden om aan de cortes al de wijzigingen in de constitutie van 1812 voor te stellen, die Frankrijk en Engeland daarin noodzakelijk mogten achten, mits die beide mogendheden dan door eene genoegzame magt krachtdadig tot demping van den burgeroorlog tusschen beide kwamen. Frankrijk zou 50,000 man in Spanje zenden en Engeland de kustverdediging op zich nemen van af Valencia tot aan Santona of Santander. Al deze geruchten berusten echter op een louter zeggen en verdienen uit dien hoofde zoowel als uit haren aard, weinig vertrouwen.

In eene andere bijzondere briefwisseling, door het *Journal des Débats* medegedeeld, heet het, dat de commissie, die met de herziening der constitutie is belast, wel gezind zou zijn dezelve op de leest van de belgische te schoeijen. De meerderheid in de kamer zou daar ook niet afkeerig van zijn; maar men moest hierbij niet uit het oog verliezen, dat van de 256 leden der kamer, er slechts 118 waren die deel aan de debatten namen, en deze zijn juist de leden die de overdrevendste gevoelens koesteren. Deze, de oppositie, onder de leiding van den heer *Caballero* uitmakende, kondigden steeds luide aan, dat hunne aanhangers zouden toenemen en zij weldra de meerderheid uitmaken. Intusschen mogt men vertrouwen voeden, dat deze overdreven lieden niet slagen zouden in hunne pogingen om een revolutionnair bewind daar te stellen, daar zij reeds sommige hunner pogingen hadden zien mislukken, gelijk onder anderen het voorstel voor de daarstelling van exceptionele regtbanken.

In deze briefwisseling wordt verder het gedrag van *Rodil* verdedigd door het betoog van den slechten toestand der troepen, zoo wat het moreel als physiek betreft, immers dezelve hadden aan alles gebrek; en hoe groot dit bij sommige bataillons was, mogt daaruit blijken, dat men er de soldaten, die bloosvoets waren, bij het uitdeelen van schoenen, dezelve onmiddellijk had zien verkoopen, om zich eerst van het allernoodigste te voorzien. De hoop der liberalen te Madrid was thans vooral op de afdeeling van *Narvaes* gevestigd, die er nog al het beste van de Spaansche troepen moet uitzien.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den November.

Ter gelegenheid van het onderzoek, hetwelk, op het einde der vorige maand, de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten aanzien van de ontwerpen der begrootings-wetten voor den jare 1837 heeft plaats gehad, is, onder anderen, op nieuw de noodzakelijkheid eener met Belgie te treffen eindschikking aangetoond geworden. Ten gevolge daarvan zouden toch, voerde men aan, de kosten tot onderhoud der strijdkrachten verminderd en onze schuld geregeld worden, en zouden wij het hoofd kunnen boven houden, en niet geschokt worden door den tuimelgeest der tijden, maar konden wij de grondslagen van onzen voorspoed, met goed gevolg, verzekerd en bevestigd zien. Wijders heeft men aangevoerd, dat het herzien der grondwet meer dan tijd wordt, en dat hetzelve met angstig verlangen door de natie te gemoet gezien wordt. Verder heeft men verlangd de herziening der militaire wetboeken van strafregt en van strafvordering, der wet omtrent de jagt, de nationale militie, de schutterijen en het veefonds, alsmede die nopens het personeel, de registratie, enz. Voor dat men tot het onderzoek der ontwerpen zelve is overgegaan, heeft men op den voorgrond geplaatst, dat men ditmaal niet alle aanmerkingen, welke tegen dezelve te maken waren, en die vroeger aan de aandacht der regering onderworpen zijn, zou herhalen, en zich zou bepalen met te verklaren, dat de meeste dier aanmerkingen door de leden nog gedeeld worden; en dat, men, over het geheel beschouwd, de voorgedragene begrootings-wetten minder gunstig, minder aannemelijk beschouwde dan de ontwerpen, welke in December ll. voor de dienst van het loopende jaar waren aangenomen.

Tot het onderzoek der ontwerpen zelve overgegaan zijnde, heeft men, ten aanzien van dat tot vaststelling der uitgaven voor 1837, aangemerkt, dat met leedwezen uit hetzelve blijkt, dat de uitgaven voor dat jaar meer dan in 1836 zullen bedragen; dat hoezeer men die verhooging, voor sommige hoofdstukken, goedkeuren kan, dezelve, aan den anderen kant, voor vele als overtollig was te beschouwen; dat men gaarne gezien had, dat de noodzakelijke verhooging van sommige posten, door inkrimping van andere waren gevonden geworden; dat bovendien de begrooting niet het juiste bedrag der uitgaven aantoonde, daar er, even als in vorige jaren, nog altijd vele plaatshebbende rijks-uitgaven, door andere, onbekende middelen, buiten de begrooting werden gedekt; dat het zeker schijnt, dat voor als nog de gewone behoeften niet door de gewone middelen kunnen worden gedekt; dat men dus behoort voort te gaan, die uitgaven door gepaste bezuinigingen te besnoeijen, tot dat dit evenwigt zal zijn bereikt geworden; dat de schijnbare vermindering van het bedrag der begrooting, voortvloeit uit het van dezelve aflaten eener som van ƒ 5,600,000, wegens renten van de 5 pCt. schuldbrieven, die, volgens de in April jl. vastgestelde wetten, door de renten der daar te stellen Oost Indische schuld zullen worden gedekt; dat men echter niet goedkeuren kan, dat eene gewone uitgave van den Staat, van de begrooting afgelaten en aan de wisselvalligheid der daarvoor bestemde bijdragen, blootgesteld zou worden; dat men met evenveel leedwezen had ontwaard, dat er weder niets ter aflossing van 's Rijks schuld, op de begrooting was uitgetrokken zoodat dezelve steeds op dezelfde hoogte zal blijven; en dat men met smart het voorstel overwogen had, om in plaatse eener vermindering, veeleer weder eene vermeerdering van schuld daar te stellen. In het ontwerp tot inkoop en aflossing van schuld, is ten minste voorgedragen geworden, om aan het Amortisatie-Syndicaat de vrije beschikking toe te kennen over kapitalen, welke ten aanzien van het Rijk als dood waren te beschouwen, namelijk: over de kapitalen $2\frac{1}{2}$ pCt. werkelijke schuld, welke, op grond van art. 5 der wet van 24 December 1829, in 1830 en 1831, ten bedrage van ƒ 3,[illegible] waren aangekocht geworden. Men heeft deswege te kennen gegeven, dat men niet kon begrijpen uit welken hoofde deze [illegible]

had, daar dezelve toch van den ongunstigen staat van zaken van het Amortisatie-Sijndicaat getuigde; dat men dienvolgens aan die aanvrage, zonder voldoende inlichtingen, niet zou kunnen voldoen; en dat zij te meer verwondering deed ontstaan, omdat nog in den loop dezes jaars maatregelen waren vastgesteld, om de voorschotten, welke deze instelling ten behoeve van Belgie gedaan had, aan dezelve terug te geven. Als een gevolg van dit een en ander, heeft men gevraagd, welke uitslag de uitgeschrevene Oost-Indische leening in Mei jl. gehad heeft, en of het niet noodzakelijk was, daar dezelve aan de verwachting niet beantwoord schijnt te hebben, op dat onderwerp terug te komen. Overigens heeft men te kennen gegeven, dat eene vermindering van het getal leden der algemeene rekenkamer, nadeelig werken kan op den waarborg, dien deze instelling aan het volk behoort aan te bieden; dat, in allen gevalle, het getal van derzelver leden bij eene wet behoorde te worden vastgesteld; dat de controle van dat kollegie veel te wenschen overlaat; dat men de plaatsing van Belgen bij de gezantschappen als ondoelmatig blijft beschouwen; dat, hoezeer men met genoegen de bedoeling der regering, om in 1837 de nieuwe regterlijke magt daar te stellen, opgemerkt had, men echter voorzag, dat die invoering in dat jaar, niet zou kunnen plaats hebben; dat men de aanvrage tot voorziening in de kosten van invoering, mitsdien als ontijdig beschouwde; dat indien die invoering in 1837 geen gevolg zou kunnen hebben, de aangevraagde f 300,000 voorzeker als te hoog zouden kunnen worden aangemerkt, indien dezelve alleen tot inrigting der lokalen bestemd zouden zijn; en dat het, bovendien, steeds de vraag blijft, of de kosten, tot het daarstellen en inrigten der lokalen, enz., uitsluitend ten laste van het Rijk, en niet ten koste van de provincien en gemeenten, zouden moeten komen. Men heeft de intrekking van het besluit van 27 mei 1830, nopens het onderwijs, en het weder in werking brengen der wet van 3 april 1806, verlangd, en tevens den wensch geuit, dat het onderwijs niet door besluiten maar door wetten geregeld mogt worden. Men heeft op de suppressie van eene der maritieme departementen doch, aan de andere zijde, op eene uitbreiding van ons eigenlijk zeewezen aangedrongen, dat sommigen voorkomt niet genoegzaam sterk te zijn, om onze groote belangen te beschermen. Over het zeewezen handelende, heeft men algemeen eenige inlichtingen gevraagd, nopens de zoo zeer in omloop zijnde geruchten van den ongunstigen gezondheids-toestand van Medemblik, en heeft men gemeend, te dien opzigte te moeten verklaren, dat, bijaldien dit werkelijk het geval ware, het in die stad gevestigd instituut verplaatst behoorde te worden, daar gedurige ziekten zeer ongunstig op de ontwikkeling van krachten der kweekelingen zouden kunnen werken. Eindelijk, wat aangaat het departement van oorlog, heeft men gemeend dat de aanvrage van 11 millioen voor hetzelve als veel te hoog voor den staat van vrede is, en de krachten der Natie te boven gaat, en dat de toezegging, van in het voorjaar van 1837 met nadere aanvragen te dien aanzien bezig gehouden te zullen worden, niet zeer met den geregelden loop der administratie, of met de voorschriften der grondwet, strookte.

Ten aanzien van het ontwerp van wet, betrekkelijk 's Rijks inkomsten voor 1837, hebben vele leden zwarigheid gevonden in de vermindering der opcenten van sommige belastingen, en het onveranderd behouden van die op anderen. Deze leden waren onder anderen van oordeel, dat ook de grondbelasting, alsmede het regt van successie, enz., in die vermindering moesten deelen, en dat, in allen gevalle, de gemeenten weder in het bezit van de twee, aan dezelver ontnomen, opcenten op de grondbelasting gesteld behoorden te worden. Andere leden ontveinsden hunne bezorgdheid niet, wegens de vermindering der opcenten, daar het bij dit onderzoek over de financiële ontwerpen van wet toch gebleken is, dat zulks niet zonder bezwaar geschieden kan. Vervolgens heeft men op de herziening der wet op het personeel, alsmede van die betrekkelijk de registratie, aangedrongen.

Wat die op het personeel betreft, heeft men er op blijven staan, dat de belasting op de paarden verminderd en een deel daarvan op de rijtuigen overgebragt zou werden; dat zij impopulair gemaakt wordt, door de opdrijving derzelve boven de waarheid, en door aan de wetten gegeven wordende uitleggingen, welke nimmer in de denkbeelden van den wetgever opgekomen zijn; dat vooral, bij eene herziening der wet, welke men voor wenschelijk hield, de schatting van het mobilair een punt van onderzoek behoorde uit te maken; dat men, even als voorheen, het belastbaar mobilair tot de meubelen, welke tot stoffering dienen, beperkt verlangde te zien, dat alsdan de opening van kisten, kasten, kabinetten, enz., niet dringend zou gevorderd worden, en dat de daartegen ontstane zwarigheden, bij de wet behoorden uit den weg geruimd te worden. Men heeft de intrekking verlangd, van de bepalingen der wet op het gemaal, nopens de consent-biljetten van onbelaste granen; men heeft de afschaffing van den accijns op de suiker voorgedragen; daar men geene belastingen kan goedkeuren, welke van de ingezetenen opofferingen vordert, en aan de schatkist slechts eene onbeteekende som oplevert. Men heeft de regering op de sluikerij der steenkolen opmerkzaam gemaakt; men schreef het meerder rendement der indirecte belastingen, registratie, enz., aan de fiscale uitleggingen der accijns- en belastings-wetten toe, enz. Nopens het middel der loterij, heeft men de regering verzocht geene te groote uitbreiding aan hetzelve te geven, daar het tot verarming der mindere klassen en tot het bedriegen derzelve leidt. Eindelijk heeft men de ramingen van vele middelen als te hoog opgedreven beschouwd. Onderscheidene leden hebben bovendien aangemerkt, dat de provincie Noord-Braband veel te hoog in de grondbelasting was aangeslagen; dat dit gewest deszelfs ontlasting bleef te gemoet gezien, en dat, zoolang aan die gegronde klagt niet regt zijn toegegeven, de grondbelasting niet als gelijkmatig beschouwd kan worden. Een der leden heeft zich in eene nota tegen het ontwerp der middelen verklaard, omdat, sedert de wet op de granen, beperkende maatregelen aan den vrijen graanhandel gesteld heeft, er, zijns inziens, een grondslag gelegd is, voor een zoogenaamd beschermend stelsel; daardoor hebben alle belanghebbenden een onbetwistbaar regt op bescherming, door hooge inkomende regten verkregen. Hij zou het veel minder nadeelig beschouwd hebben, indien er eene belasting van hooge inkomende regten op manufacturen, dan op granen en toevoer van levensmiddelen gelegd ware; daardoor zou wellegt de drukkende accijns op de brandstoffen afgeschaft of verminderd kunnen worden.

Hij merkt echter het stelsel dat men er bij aangenomen heeft aan, als de grondslag van ons nationaal bestaan ondermijnende en bedervende.

Eindelijk heeft men ten opzigte van het ontwerp van wet tot uitbreiding van den tijd, voor welken de reglementen op den turfaccijns in irreguliere veenderijen vastgesteld kunnen worden, den wensch geuit, dat die reglementen voor den daarbij bepaalden tijd in werking zullen kunnen komen.

Naar men verneemt, houdt de regering zich met de beantwoording dezer menigvuldige bedenkingen bezig, en zal zij, binnen kort, dezelve aan de kamers toezenden.

— Men meldt uit Scheveningen, dat de Winter-naaischool van meisjes, uit de minvermogende klasse aldaar, reeds over vijf jaren door H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje*, opgerigt, en welke, onder opzigt van Mevrouw *Maas*, steeds voldoende uitkomsten oplevert, en aan de beschaving zoo zeer bevorderlijk is, wederom in de vorige week aan het Badhuis is geopend, en dat H. K. K. H. zich tot dat einde in persoon derwaarts had begeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, (MAANDAG) DEN 14den NOVEMBER.

De onverwachte tijding van het officieel aanzoek des konings van Napels om de hand van eene der Oostenrijksche Aartshertoginnen, heeft aanleiding gegeven, dat een der dagbladen, *la Presse*, welk blad gezegd wordt, niet geheel vreemd te zijn aan de ingevingen van de zijde der bewindslieden, in weinig dagen tijdsverloop, in tegenspraak met zich zelven, zich op eene geheel verschillende wijze over Z. Siciliaansche M. uitliet. Hetzelfde blad behelst heden een tweede artikel, waarin deszelfs schrijver het gedrag van den hertog *van Orleans* met dat van gezegden koning in vergelijking brengt, van dezen laatste eene zeer ongunstige schets geeft en der koninklijke familie ten slotte geluk wenscht, dat er geen huwelijk tusschen denzelve en een der fransche Prinsessen is tot stand gekomen. De toon waarop *la Presse* zich ten deze uitlaat, wordt vrij algemeen afgekeurd, dewijl men met regt aanmerkt, dat wanneer nu de koning van Napels de verbindtenis met den jongeren tak des Bourbons niet verkozen heeft, zulks nog aan niemand het regt geeft deszelfs bijzonder karakter aan te tasten. Het *Journal des Débats*, 't welk zich tot heden nog niet had uitgelaten over de aangekondigde verbindtenis met eene Oostenrijksche Princes, zegt thans eenvoudig, dat Frankrijk zich niet beleedigd kan achten door de handelwijs van deze of gene dynastie, met het aangaan van familie-verbindtenissen. Intusschen maakt men de opmerking, dat het meer dan tijd wordt om ernstig bedacht te zijn, op huwelijks-verbindtenissen voor 's konings kinderen. De hertog *van Orleans* telt reeds 26 jaren, de hertog *van Nemours* 22 en de beide Prinsessen 23 en 19. Men weet echter maar niet, waar zich te wenden, zonder vrees van weigering te zullen ondervinden.

— De heer *Molé* heeft heden morgen een lang onderhoud, van 6 tot 9 uren, met den koning gehad.

— Het *Journal des Débats* bevestigt heden het, reeds eergisteren ter beurze verspreidde, maar voor ongegrond gehouden berigt, eener tegenomwenteling te Lissabon. Zie hier hoe dit blad de gebeurtenis aankondigt:

« Het gouvernement heeft heden de tijding ontvangen van eene tegenomwenteling, die in de eerste dagen dezer maand, te Lissabon is voorgevallen. Het schijnt dat de Jonge Koningin naar het paleis van Belem, de wijk genomen hebbende, vergezeld van de heeren *Saldanha*, *Palmella* en *Carvalho*, aldaar verklaard heeft, dat zij de constitutie van 1820 niet langer erkende en het charter van dom *Pedro* herstelde.

« De engelsche vloot is onbewegelijk gebleven. De heeren *Saldanha*, *Palmella* en *Carvalho* staan aan het hoofd van het nieuw bestuur. Er wordt niet gezegd dat de bevolking van Lissabon eenigen tegenstand beproefd heeft.

« Onze brieven van Madrid van den 6den, spreken van deze tegen-omwenteling nog niet, en wij hebben de engelsche dagbladen nog niet ontvangen, die de jongste tijdingen uit Lissabon moeten bevestigen.

— Volgens Zwitsersche bladen alhier ontvangen, zou er kwestie zijn, om den tegenwoordigen Zwitserschen gezant, alhier den heer

Tschaun, door den Freiburgschen afgevaardigde *Maillardoz* te doen vervangen.

— Een der bladen beweert dat een nieuw dagelijksch uitkomend blad te Parijs binnen kort zal verschijnen, 't welk onder den invloed zou staan van de heeren *Ancillon*, *Metternich* en *Nesselrode*, ministers van buitenlandsche zaken van Pruissen, Oostenrijk en Rusland.

— De onder-officier *Bruyant*, het hoofd der beweging te Vendôme, is naar Tours overgevoerd, om daar te regt te staan. Zijn voornaamste medepligtige, *Thiery*, is nog niet gevat.

— Ter beurze van heden verbreidde zich het gerucht van den dood van *Karel X*, (dit berigt wordt in de *bijzondere correspondentie* uit Parijs van eergisteren, bij een naschrift ten half vijf ure geschreven, ons nader bevestigd.)

— In de cortes-zitting te Madrid, van den 6den, ontstond er, nog voor dat de President den tijd had, om de aan de orde zijnde discussie over het besluit der commissie, belast met het voorstellen van maatregelen voor het spoedig ten einde brengen van den oorlog, voor te stellen, een zeer levendige woordenwisseling. Een aantal leden wilde te gelijk het woord voeren, en werd de vergadering zeer onstuimig. Tot herstel der orde, moest het reglement geraadpleegd worden, of niet een lid der commissie regt had, om het eerst het woord te voeren. Het reglement schijnt daaromtrent zich niet uit te laten of het tegendeel te houden, althans dit lid der commissie, *Olozaga*, moest het woord afstaan aan den heer *Gomez* Acebo, die de maatregelen door de commissie voorgesteld, ten sterkste bestreed, dezelve onwettig, nutteloos, en anti-constitutioneel noemende. Na hem verdedigde de heer *Olozaga* de voorstellen der commissie. Bij het vertrek van den courrier, duurde de discussie nog voort. Men dacht echter niet dat de voorstellen der commissie zouden aangenomen worden, of wel dat er aanmerkelijke veranderingen in zouden worden gebragt.

Nadat de generaal *Quiroga* de rust te Malaga hersteld had, heeft hij den 31 October een bevel uitgevaardigd, waarin het volgende voorkomt: Het zal aan niemand, zelfs niet aan de nationale gardes, (behalve die van de jager-kompagniën, wanneer zij in hunne montering zijn) vrijstaan, de wapens te dragen; zij die gewapend 's nachts op straat gevonden worden, zullen de patrouilles aanhouden en naar hunnen wachtpost brengen; zij die van de nationale garde uitgesloten zijnde, niet dadelijk hunne uitrusting inleveren, zal men voor eenen buitengewonen krijgsraad teregt stellen; tevens zal aan de nationale gardes een pas worden uitgereikt, die zij gehouden zijn, altijd bij zich te dragen, daar zij, die zonder van zulk eene pas voorzien te zijn, de montering der nationale garde of knevels dragen, zullen aangehouden worden.

— Berigten van de grenzen van Spanje, melden uit Bayonne, onder dagteekening van den 10 November, het volgende:

„In de courant van Onate van den 8sten, die zoo op het oogenblik hier aangekomen is, leest men, behalve het Karlistische verslag, van den uitval die den 3den door eene brigade van het garnizoen van Bilbao gedaan is, nog de volgende zinsnede:

„„Daar het weder altijd regenachtig is, blijven de krijgsverrigtingen tegen Bilbao nog eenigermate geschorst, hoewel de toebereidselen voortgezet worden. Het hoofdkwartier is nog altijd te Durango.””

„Een reiziger die den 8sten te Arnhoa aangekomen is, berigt nog dat don *Carlos* den 5den aan *Eguya* bevel gegeven heeft, om op nieuw het geschut voor Bilbao te planten en den aanval te hervatten. Hij voegt er bij, dat dit Karlistisch opperhoofd bevel heeft, om, het koste wat het wille, die stad te vermeesteren.

„Van Behobia schrijft men onder dagteekening van 9 November, te dien opzigte: „„Het gerucht loopt hier, dat de Karlisten gisteren of heden hebben moeten aanvallen.””

Na het bovenstaande mag men wel opmaken, dat het beleg van Bilbao bij lange niet ontzet, of ontzet is geweest. Intusschen leest men heden in het *Mémorial Bordelais*, een waarschuwend berigt, omtrent de uiteenloopende tijdingen uit Spanje. „Gisteren, zegt dit blad, meldde men de hervatting van het beleg van Bilbao; heden wordt verhaald dat de Karlisten zich bepalen tot het kamperen op eenen kleinen afstand van de stad, en dat nu eindelijk *Espartero* met eene magt van 17,000 man, tot ontzet opdaagt. De brieven die de zaken dus voorstellen, zijn van den 6den gedagteekend.”

Ter beurze liepen geruchten uit Karlistische bronnen afkomstig, dat *Espartero* zich niet sterk genoeg genoeg had, tegen *Villareal* te ageren, en hij dus Bilbao aan deszelfs lot had moeten overlaten. Anderen verwachten steeds het berigt van een algemeen treffen te zullen ontvangen.

— Ter beurze van heden (**14** *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 105,50; 3 pCt. 78,55; Nap. renten 98; Spanje Ardoin $26\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Passive $5\frac{3}{4}$; Rom. L. $99\frac{7}{8}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den November.

De standen van het hertogdom Brunswijk zijn tegen den 25sten dezer bijeen geroepen.

— Uit Zwitserland verneemt men, dat het door den landdag gestemde antwoord op de nota van Frankrijk, nog in den avond van den 5den aan den hertog van *Montebello* werd overgegeven; deze zond hetzelve reeds ten 6 uren door een courrier naar Parijs af, waar het antwoord dus den 8sten kon ontvangen worden.

— De berigten uit Napels zijn steeds gevuld over de uitwerking der thans daar heerschende cholera. De meest uiteen loopende geruchten waren er in omloop, over het toe- en afnemen der ziekte. Het volk verkeerde nog steeds in den waan, dat er vergiftigingen plaats vonden, tot welken verkeerden indruk de regering bijdroeg door te verbieden dat de lijken geopend werden. De gesteldheid met betrekking tot de arme volksklasse der bevolking was hoogst beklagenswaardig; de lieden die onder dezelve aangetast werden stierven daarheen, zonder geneeskundige hulp en aan zich zelve overgelaten. Het gedrag der Napelsche geneesheeren was schandelijk; de meesten waren de stad ontvlugt, en aan de vreemde geneesheeren was de toegang in de hospitalen verboden. In Rome heeft het uitbreken der ziekte te Napels groote bezorgdheid verwekt. Volgens geruchten aldaar zouden er dagelijks omtrent 100 personen door dezelve weggesleept worden.

— Te Konstantinopel waren den 19den laatstleden twee courriers uit Londen met depeches voor lord *Ponsonbij* aangekomen, wier inhoud men niet kende, doch kort na welker ontvangst de koopman *Churchill*, wiens mishandeling aanleiding tot den bekenden twist tusschen den Britschen gezant en de Porte heeft gegeven, aanstalte gemaakt heeft om de turksche hoofdstad te verlaten en naar zijn Vaderland weder te keeren, zoodat men dacht, dat het Britsch kabinet geene verdere stappen doen zou, voor dat de ministers zich persoonlijk met hem over het gebeurde zouden onderhouden hebben. Lord *Ponsonbij* zou denkelijk vooreerst te Konstantinopel blijven.

De oneenigheden tusschen de Porte en de Perzische regering schenen, door toegevendheid der eerste, ten gevalle van den handeldrijvenden stand, te zijn bijgelegd; ofschoon zij volkomen overtuigd was dat de Perzen den oproerigen *Revendus*-bey bijstand hadden willen verleenen.

Van den 13den.

In een schrijven uit Weenen van den 7den wordt gezegd, dat de roekelooze onderneming van den jongen *Lodewijk Bonaparte* aldaar weinig indruk had gemaakt, niet alleen omdat dezelve zonder gevolgen gebleven en dadelijk onderdrukt was, maar ook omdat men algemeen wist, dat sedert lang in Zwitserland er aan gearbeid werd, om op nieuw onheil en verwarring in Frankrijk te verwekken, en ieder van eenig doorzigt wel nagaan kon, dat de Fransche regering van een en ander niet onkundig was en dienvolgens hare maatregelen had genomen, alhoewel het nu scheen dat de beteugeling van den opstand slechts het werk van het toeval was. Dat de jonge *Lodewijk* sedert verscheidene maanden de fransche grenzen langs trok, en een gunstig oogenblik scheen te wachten om dezelve over te trekken en de vaan des oproers te planten, was geen geheim; dat hij echter op dit oogenblik, nu er geen het minste blijk voor het welgelukken voorhanden was, te voorschijn trad, had iets raadselachtigs, en kon slechts daardoor verklaard worden, dat men de trouw der fransche soldaten, ten minste genomen, voor zeer weifelend hield, en op dien lossen grond het waagstuk beproefde.

— Z. M. Koning *Otto* van Griekenland is in den morgen van den 10den, met Hoogstdeszelfs gevolg naar Oldenburg afgereisd, alwaar op den 22sten zijn huwelijk met de dochter van den Groothertog zal voltrokken worden.

— De *cholera* blijft te Munchen heerschen, hoewel het getal der slagtoffers niet zeer talrijk is, zijnde er den 8sten niet meer dan *elf*, en den 9den *acht* personen daaraan overleden. Intusschen zijn door deze ziekte onderscheidene personen van aanzien weggerukt, onder welke men opmerkt den eenigen zoon van den graaf *Saporta*, hofmaarschalk van Z. M. Koning *Otto* van Griekenland, en *Elias Mauromichalis*, bijgenaamd *Kosakos* (kleine Steenbok, wegens zijne vlugheid in het beklimmen van bergen en rotsen), adjudant van genoemden Koning. Deze Griek, die met Koning *Otto* uit Griekenland was gekomen, behoort tot het geslacht der *Mauromichalis*, aan welks hoofd de bekende *Petro*-Bey staat, dat zich eenen onsterfelijken roem in den Turkschen kampstrijd heeft verworven, en waarvan twee leden eene treurige vermaardheid hebben gekregen door het vermoorden van den president *Capodistrias*, eene daad, waarop dat geslacht zich als een heldenbedrijf meent te mogen verhoovaardigen, en ter gedachtenis waarvan het oudste lid steeds het mes bij zich draagt, waarmede de doodsteek is toegebragt. De nu overledene was een der schoonste en sterkste mannen, en het is waarschijnlijk, dat hij door het minachten der ziekte zich zelven den dood op den hals gehaald heeft. Hij heeft in zijne laatste uren schrikkelijk aan krampen geleden, worstelende zijn sterk gestel tegen de hevigheid der kwaal. Zijn vroegtijdige dood wordt algemeen betreurd; Koning *Otto* verliest in hem een' zijner getrouwste aanhangers.

Men rekent, dat de *cholera*, welke nu in het Lombardysch Koningrijk heeft opgehouden, 30,000 menschen naar het graf heeft gesleept.

Te Napels sterven er tegenwoordig dagelijks omtrent 60 a 70 aan de cholera. Het laatste bulletin van 26—28 october hield: 453 gevallen, 183 overledenen en 270 personen in behandeling.

— In een brief uit Smijrna van 16 october leest men:

„Uit Alexandrie is het officiele berigt ontvangen, dat de Engelsche consul, overste *Campbell*, den Onderkoning bewogen had, om de bijzondere gunsten, die de Russische onderdanen tot hiertoe genoten hebben, te doen ophouden, en de Russische onderdanen met die der overige natien op gelijken voet te stellen. Ons *Journal* van den 15den behelst over deze door den heer *Campbell* behaalde overwinning een belangrijk artikel.”

— Ter Weenerbeurs van den 8sten dezer waren genoteerd: 5 pCt. Metall. $102\frac{7}{8}$; 4 pCt. $98\frac{27}{32}$; Partealen $137\frac{3}{4}$; Bankactien $1352\frac{1}{2}$.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DENEMARKEN. — De Hoogleeraren OERSTED en SCHUMACHER zijn tot kommandeurs van de Danebrogsorde benoemd. — De Universiteit van *Koppenhage* heeft haar tweede jaarlijksche herstellingsfeest gevierd, in tegenwoordigheid van den Koning van *Denemarken* en de Koninklijke Prinsen.

ENGELAND. — Twee hoogbejaarde mannen, die vroeger het Engelsche tooneel hebben opgeluisterd, zijn gelijktijdig overleden. De een is GEORGE COLMAN, schrijver van een groot aantal tooneelstukken, waaronder *John Bull*, *The Mountaineers*, *The Poor Gentleman*, *The Heir at Law* en *The Iron Chest* den meesten opgang hebben gemaakt. Hij was 74 jaren oud. De andere is de tooneelspeler BANNISTER, die reeds sedert 21 jaren het tooneel verlaten had, maar in zijnen bloeitijd in het blijspel eene groote vermaardheid onder het Engelsche publiek had verkregen.

ITALIË. — Te *Pompeji* is weder een aanmerkelijke vond gedaan, namelijk een zilveren tafelservies, bestaande uit 44 borden, een schotel, een paar lepels en eenig ander tafelgereedschap. Tusschen twee borden lag nog een servet. In de jaarboeken van het koningrijk *Napels* zal eene beschrijving van deze overschoon bewerkte en zeldzame oudheden gegeven worden.

FRANKRIJK. — De fossile palmboom, in de kolenmijnen van *Anzin* gevonden, zal op last van den Minister van oorlog door de transportwagen der Artillery naar *Douai* vervoerd worden, zijnde een gedeelte van denzelve voor het museum dier stad bestemd, terwijl een ander gedeelte aan het mineralogisch kabinet van *Parijs* en een ander gedeelte aan het museum van *Valenciennes* zal worden geschonken. Deze versteende boom (behoorende eigenlijk tot het geslacht *juncus*) is van eene verbazende grootte en het is inzonderheid opmerkelijk, dat dezelve in eene loodregte rigting in de kolenmijn is gevonden. De mineralogen en geologen hadden liever gezien, dat deze opmerkelijke versteening in haar geheel ware gelaten, dan dat dezelve in drie stukken verdeeld wierd. — Het wetenschappelijk congres van *Frankrijk* heeft deszelfs vierde jaarlijksche Bijeenkomst in September ll. te *Blois* gehouden gedurende tien dagen. Dezelve werd bijgewoond door 215 leden, waaronder eenige geleerden uit *België* en *Engeland*. Het algemeen voorzitterschap werd bekleed door den Heer DE LAPLACE, President van het Koninklijk Geregtshof te *Orleans*. Meer dan 80 vraagpunten, betrekking hebbende tot het algemeen welzijn of plaatselijk belangen, zijn in de zittingen der zeronderscheidene afdeelingen, ter sprake gebragt, waaronder inzonderheid de aandacht verdient de vraag, welke de gevolgen zullen zijn van het letterkundig Industrialismus, waardoor aan de voortbrengselen der drukpers thans een karakter van speculatiegeest en winzucht gegeven wordt, 't welk geheel strijdig is met die edelaardige onafhankelijkheid en belangeloosheid, waardoor de ware man van letteren behoorde gekenmerkt te worden. Deze vraag heeft dezer dagen een bijzonder belang gekregen, door de instelling van twee commissiën, bestemd om maatregelen te beramen en wetten voor te dragen, tot het weren van den Nadruk en tot verzekering van het eigendomsregt aan de Schrijvers. Tegen het instellen dezer Commissiën hebben zich in de Dagbladen verscheidene stemmen verheven. Men heeft opgemerkt, dat dezelve geheel uit Geleerden, Letterkundigen en Kunstenaars bestaat, die de nadeelen van den Nadruk zeer partijdig moeten beschouwen, en de voordeelen, welke dezelve voor het Algemeen en voor de verspreiding van kennis en beschaving hebben kan, uit eigenbelang zullen over 't hoofd zien. Men vraagt zelfs, of er inderdaad zulk een eigendomsregt bestaat, als het gewoonlijk begrepen wordt; of, hetgeen de Uitgever van den Schrijver koopt of verkrijgt, niet eigenlijk de denkbeelden, het geestelijke van het werk is, maar geenszins het stoffelijke, het boek, en of, zoo het ongeoorloofd is, die denkbeelden te verspreiden, zoo men die niet van den Uitgever gekocht heeft, ook niet het gebruik van een geleend boek, ja, leesgezelschappen en leesbibliotheken even ongeoorloofd zijn, als strekkende even zeer ten nadeele van de Uitgevers, of, zoo het regt van Schrijver en Uitgever aan door de wet gewaarborgen eigendomsregt is, hetzelve ook niet als erfelijk moet beschouwd worden, en of het niet ongerijmd is, te willen stellen, dat het van de willekeur van Schraapzuchtige erfgenamen zou kunnen afhangen, om het genot der volkomenste vruchten van den menschelijken geest alleen voor hen toegankelijk te maken, die dezelve met goud zouden kunnen opwegen. Deze en dergelijke redeneringen houden thans de letterkundige kringen bezig, en men vergeet niet, daarbij deze regels van een Fransch dichter aan te halen:

» Travaillez pour la gloire, et qu'un Sordide gain
» Ne Soit jamais l'objet d'un illustre écrivain.

BELGIË. — Onder de grieven, door de oproerstokers aan het Bestuur van Koning WILLEM verweten, behoorde ook het plaatsen van buitenlandsche geleerden in de leerstoelen der Belgische Universiteiten. Thans heeft het bestuur van *Belgie* tot Professor in de ontleedkunde aan de Universiteit van *Leuven* benoemd, Dr. WINDISCHMANN van *Bonn*.

TER AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (28 *November*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 51⅞, ¾; dito. 5 pCt. 98⅞, ¾; Kansb. 21⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 95; dito 3½ pCt. 74; Handel. 171, 171¾; Ardoins 35 ⅞, 19⅞, ⅛, 79; Uitgest. 85; Fr. 3 pCt. 78; Columb. 16⅞, ¾; peruan. 23⅛.

IN NAAM DES KONINGS.

VERKOOPING *ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Breda, van:*

Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, gemerkt wijk *C*, N°. 310, staande en gelegen op de westzijde van de Visscherstraat te *Breda*, Hoofdplaats van het Kanton en Arrondissement, Provincie *Noord-Braband*; belend: zuid de Kinderen ARRACHART, oost de Straat en noord de Weduwe en Kinderen F. DE RUITER, gedeeltelijk bewoond en gebruikt wordende bij de Weduwe ANTONIE VAN RIEL en JOHANNIS BODINOT.

De voorschreve Huizinge, Hof en Erve, op den Kadastralen Legger gebragt onder sectie A, N°. 1155, is gearresteerd als *Onroerend Goed*, ten verzoeke van de Heeren JOHANNIS en CORNELIS DE KUYPER, Kooplieden, wonende te *Rotterdam*, voor wien als Prokureur occupeert CORNELIS FRANCISCUS MICHIELSEN, postulerende voor de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, wonende aldaar, in de Eindstraat wijk B, N°. 27, alwaar mede domicilie gekozen is; ten laste van CORNELIA KOCKEN en haren Man GERARDUS PRINS, Wijndrager, wonende te *Zwolle*; ANNA MARIA KOCKEN, Weduwe van PIETER JOHANNIS KNIBBELER, zonder beroep, thans wonende te *Terheyden*; PETRUS KOCKEN, thans zonder beroep, wonende te *Terheyden*; PETRONNELLA KOCKEN en haren Man GERARDUS JANSEN, Arbeider, wonende te *Breda*; DIRKUS KUYPERS, zonder bekende woonplaats of verblijf, binnen het Koningrijk der *Nederlanden*; CATHARINA SPEKENBRINK, Weduwe van JAN SIMON KUYPERS, zonder beroep, wonende te *Breda*, als Moeder en Voogdesse van hare minderjarige Kinderen, in huwelijk bij wijlen gemelden haren Man verwekt, met namen PETRONELLA, JAN, SIMON, COENRAAD, WILHELMINA MAGTILDA en HENDRIK KUYPERS; CORNELIS HENRICUS KUYPERS, Schipper, wonende op de *Leur* onder *Etten*, zoo in privé als in hoedanigheid van toeziende Voogd over gemelde minderjarige Kinderen, en PETRONELLA KUYPERS, Naaister, wonende te *Breda*, — te zamen als Kinderen, Kinds-Kinderen en Overklein-kinderen van wijlen WILLEM KOCKEN, in leven Beurtschipper, gewoond hebbende en overleden te *Breda*, bij Proces-Verbaal van Arrest van den Deurwaarder JOHANNES CORNELIS VEERMAN, Jzn. te *Breda*, dato twaalfden September 1800 zes-en-dertig, denzelfden dag door de Heeren GIJSBERT VAN DEN ENDEN, Griffier bij het Vredegeregt van het Kanton *Breda*, en Mr. JOHAN FRANS CHRISTIAAN JOSEPH DE ROY, Burgemeester der Stad *Breda*, die Kopy van hetzelve overgenomen hebben, geviseerd; welk Proces-Verbaal van Arrest den volgenden dag te *Breda* is geregistreerd en overgeschreven ten kantore van Bewaring der Hypotheken te *Breda*, den twintigsten October 1800 zes-en-dertig, in deel drie, Nummer twee-en-veertig, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, den zes-en-twintigsten derzelve maand October, in deel 3, Numero 1.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten zal plaats hebben op DINGSDAG, den zeven-en-twintigsten December 1800 zes-en-dertig, des voormiddags ten tien ure, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinninge bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te BREDA.

De Prokureur van de Executanten,
MICHIELSEN.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

HOUTVERKOOPING.

De Agent van het Domein te Breda, zal op de navermelde dagen, telkens des voormiddags om 9 uren, ten huize en herberge van PIETER DIELEMANS, in de Bloemkool te 's Prinsenhage, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te Breda, Publiek Verkoopen:

DE WATEN:

Op Maandag den 28 November 1836.

In het Mastbosch onder 's Prinsenhage en Ginneken.

48 Kavelen EIKEN BOOMEN.
20 » MASTEN DITO.
» » Dorre en Omgewaaide EIKEN en MASTEN DITO.
30 » MAST-SPARREN en DUNSEL.
3 » SNOEIHOUT en MUTZAARD.

Op Donderdag den 1 December [illegible]

In het Liesbosch onder 's Prinsenhage [illegible]

43 Kavelen Dorre en Omgewaaide EIKEN en BEUKEN BOOMSTAMMEN, EIKEN en ESSEN BRANDHOUT, SNOEIMUTZAARD enz.

In het park het Valkenberg te Breda.

1 Kavel, zijnde differente BOOMTJES en BRANDHOUT.

In het Ulvenhoutsbosch onder Ginneken en Gilze.

16 Kavelen Zware MASTBOOMEN in het St. Annabosch.
6 » MASTEN BOOMPJES aldaar en
8 » DUNSEL en BRANDHOUT.

Nadere Informatien en Aanwijzing, mitsgaders de Notitien zijn te bekomen bij de Boschbeambten.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.